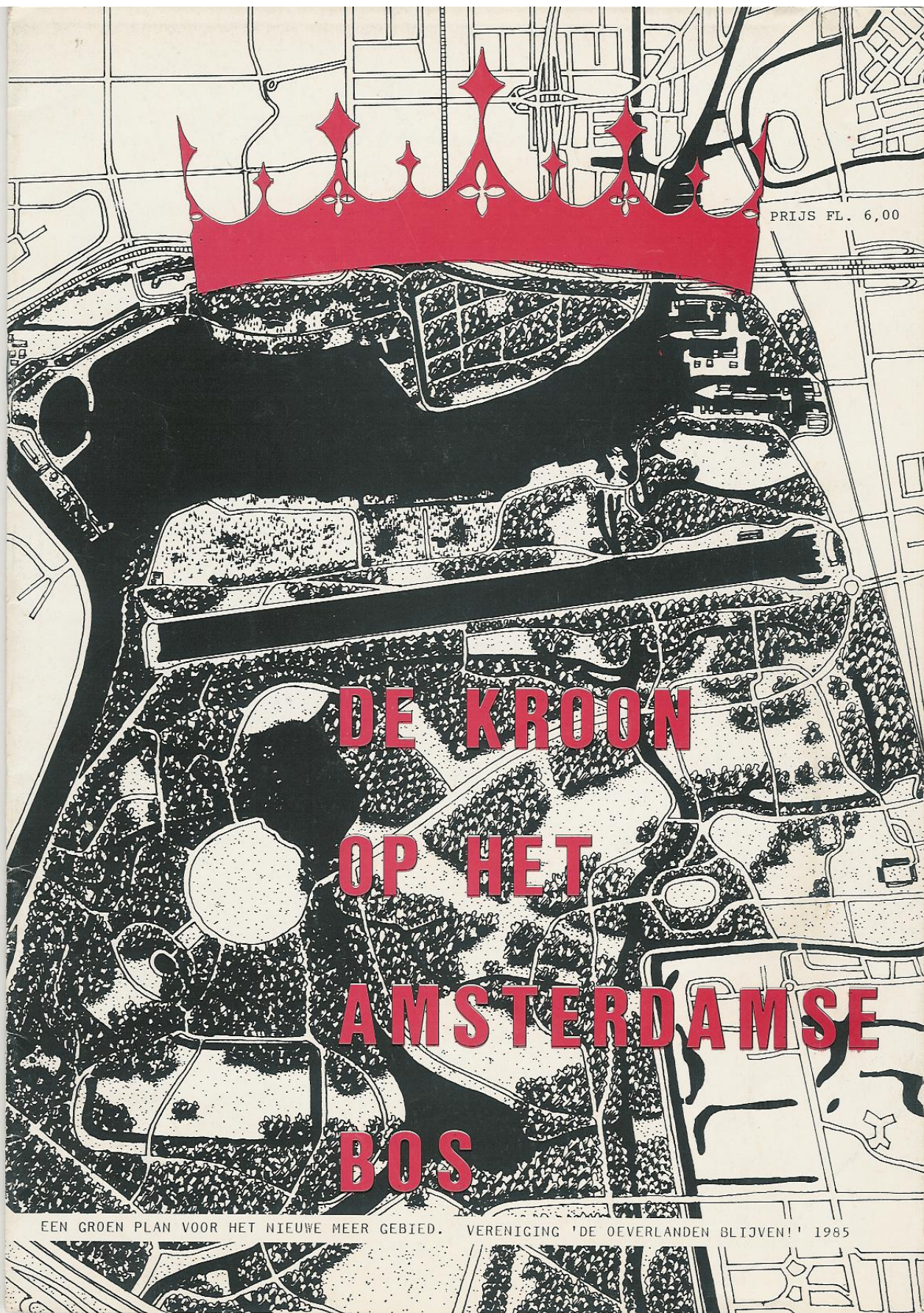
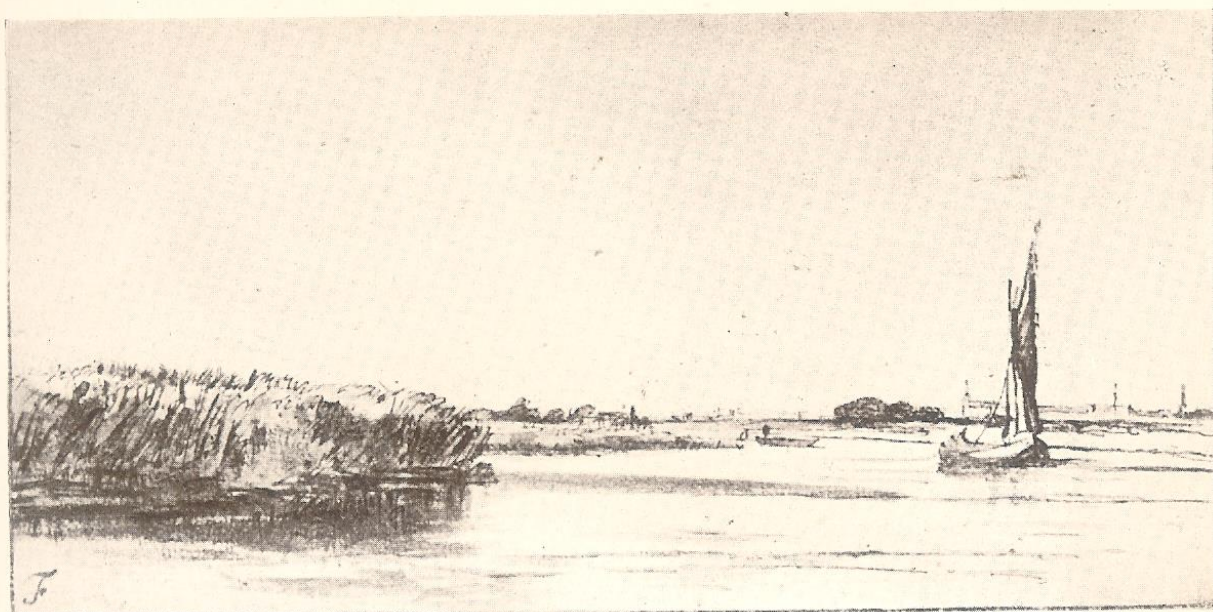

DE KROON OP HET AMSTERDAMSE BOS

Afb. 107. — GEZICHT OP DE NIEUWE MEER (?).
Teekening door *Rembrandt* in de verzameling van den Duke of Devonshire te Chatsworth. (HdG. 848)

Een groen plan voor Het Nieuwe Meer gebied.

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

Henk Gerritsen - voorzitter

Rik van der Helm – penningmeester

Margreet de Vries – secretaris

Nico Jansen – bestuurslid

Postbus 10.414

1001 EK Amsterdam

Telefoon: 227.581

Giro: 4068809

Amsterdam, november 1985

VOORWOORD

Versterking van de stedelijke gebieden, de planologische conceptie op rijks niveau, versterking van het stedelijke zuiden de ruimtelijke conclusie van het Provinciaal Bestuur, de compacte stad het ideaal beeld dat Amsterdam schetst in het structuurplan “De stad centraal”.

Een merkwaardige titel overigens. Gaat het in de stadsontwikkeling niet veeleer om de mens, om de belevingswaarde van de stad en omgeving? Wanneer je dan die mens nader in beschouwing neemt dan constateer je dat er een groeiende groep van mensen is, die over veel, al dan niet gedwongen, vrije tijd beschikt.

Ontwikkeling als arbeidstijdverkorting, veroudering van de bevolking, werkloosheid- in het bijzonder de werkloosheid onder jongeren- , koopkrachtdaling en de toenemende individualisering maakt, dat de vrijetijdsproblematiek in een ander daglicht komt te staan, maar je constateert tegelijkertijd dat dat belang van de vrijetijdsbestedingsmogelijkheden tot op de dag van vandaag niet of uiterst onvoldoende wordt meegewogen bij de politieke besluitvorming in andere beleidssectoren.

Zo zal meer vrije tijd, gepaard aan minder inkomen, de vraag doen stimuleren naar groen en recreatievoorzieningen direct bij huis. Ontwikkelingen die er toe zullen dwingen de stadsranden meer en meer als recreatiemilieu te benutten. Ligt hier niet een taak voor de overheid, ook voor de locale-, om voorwaarden scheppend te werk te gaan? Doet de gemeente Amsterdam dit?

Ruimtelijk ordenen betekent zorgvuldig afwegen en betekent dit ook niet, dat de relatie compacte stad – openbaar groen/openluchtrecreatie strijdig kan zijn en geldt dit niet in het bijzonder voor de stedelijke randzone? Het kan toch geen goede zaak zijn, dat omwille van het inwonertal van een stad, natuurlijke buitengebieden worden opgeofferd aan woningbouw. Het kan toch geen goede zaak zijn om een natuur- en recreatiegebied om

zuiver en alleen financiële redenen te bebouwen ten behoeve van woningbouw elders (Tuinbouwgebied Sloten) en daarmee financiële motieven te verheffen tot planologische wegingsfactoren. Is dit een zorgvuldig afwegen, wanneer men let op de nabijheid ten opzichte van de stad, de relatie met het Amsterdamse Bos, maar vooral op de grote mogelijkheden van de noordelijke oeverzone van het Nieuwe Meer voor openluchtrecreatie op en aan het water, waaraan juist in Amsterdam grote tekorten bestaan?

Vanuit het belang van de openluchtrecreatie zijn zwaarwegende argumenten aan te dragen de grootst mogelijke terughoudendheid te betrachten met bebouwing van de westelijke stadsrand. Daarmede is niet alleen de kwaliteit van die stadsrand, maar ook die van de compacte stad in het geding.

Versterking van de woonfunctie is niet een vraagstuk van bouwen alleen, maar is meer. In die zin is de bijdrage van de vereniging “De Oeverlanden Blijven!” een constructieve bijdrage voor een broodnodige herbezinning, die kan leiden tot een meerwaarde. Het is nog niet te laat.

W. v.d. Knoop, Voorzitter Stichting Recreatie

INLEIDING

Vier jaar geleden, december 1981, werd Amsterdam opgeschrikt door het plan van Burgemeester en Wethouders om de noordelijke Oeverlanden van Het Nieuwe Meer te bestemmen voor woningbouw. Hoewel dat plan vrijwel unaniem werd afgewezen, niet alleen door natuurbeschermings- en recreatieorganisaties, zag de gemeenteraad daarin geen aanleiding het plan af te wijzen.

Integendeel, zij ging met een ruime meerderheid in december 1982 akkoord. Daarna bleek de discussie voor B&W gesloten. Bij tal van gelegenheden, zoals de inspraak rond de structuurnota “De Stad Centraal”, werd tegen de bouwplannen in de Oeverlanden geprotesteerd. Het antwoord van het gemeentebestuur kwam steeds op hetzelfde neer, de gemeenteraad heeft besloten en er kan niet meer over gepraat worden.

Waarom dan toch dit groene plan? Terwijl de bouwplannen binnenkort in definitieve versie openbaar worden gemaakt!

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland hebben laten weten niets voor de bouwplannen te voelen. Er is een groot tekort aan recreatiegebieden rond Amsterdam, de noordoever van Het Nieuwe Meer is de laatste mogelijkheid om op eigen grondgebied voor betrekkelijk weinig geld een uitstekend recreatiegebied te creëren. Gedeputeerde Staten zien geen aanleiding zo’n gebied op te offeren voor een woningbouwproject waarvoor elders in de gemeente ruimte genoeg is. Worden de bouwplannen toch uitgevoerd, dan zal buiten het grondgebied van de gemeente een nieuw recreatieterrein aangelegd moeten worden.

Wil men zoiets dan van dezelfde allure als de noordelijke Oeverlanden, aan een groot meer met onbelemmerd uitzicht, dan zullen de kosten tientallen miljoenen bedragen. De gemeente Amsterdam zal dat hoogstwaarschijnlijk niet betalen! Aangezien Gedeputeerde Staten een wijziging van de bestemming van de Oeverlanden moeten beoordelen en goedkeuren, is de kans groot dat de bouwplannen niet zullen doorgaan.

DOELSTELLINGEN

Het groene alternatieve plan Nieuwe Meer gebied en omgeving, heeft een drietal doelstellingen. Ten eerste wil het een keuze aanbieden, als tegenhanger van de twee varianten van de bouwplannen. Het begrip inspraak houdt vooral in dat tussen reële alternatieven gekozen kan worden.

Ten tweede moet er een optie zijn voor het gebied, voor het waarschijnlijke geval dat de bouwplannen niet doorgaan. In het plan zijn een aantal beschermende maatregelen opgenomen, die op korte termijn kunnen worden uitgevoerd. Zo kan worden voorkomen dat de geschiedenis zich herhaalt en het gebied opnieuw ten prooi valt aan allerlei ongewenste ontwikkelingen. Zoals opslagterreinen van marginale spullen van gemeentelijke en ook rijksdiensten, oefenterrein voor Mobiele Eenheid en Rode Kruis, afvalstort en motorcross. Bovendien dient het plan als bewijsvoering tegenover de door wethouder Van der Vlis (Ruimtelijke Ordening) gehuldigde opvatting, die door de gemeenteraad niet is weersproken, dat het gebied niet voor recreatie geschikt is, onder het motto: “Het wordt toch plat gelopen!”

Ten derde vertegenwoordigen wij met dit plan de mening van de leden van de vereniging “De Oeverlanden Blijven!”. Zij, voor het merendeel oudere en minder kapitaalkrachtige Amsterdammers, eisen het recht op om binnen de grenzen van hun stad van de natuur te mogen genieten. Zij zijn niet in staat zich op een surfplank staande te houden en hebben er geen behoefte aan om op een strand te liggen. Deze groep mensen, die al groot is in Amsterdam en nog groter wordt (vergrijzing!) heeft vooral behoefte aan wandel- en fietsrecreatie.

De vereniging heeft zich de afgelopen jaren in het bijzonder bezig gehouden met dat deel van de Oeverlanden dat zich kenmerkt door een weelderige plantengroei en rijke dierenwereld en bij uitstek geschikt is voor zulke vormen van recreatie. Het plan dient mede te verzekeren dat bij een toekomstige invulling van het recreatiegebied voldoende aandacht zal zijn voor behoud van de aanwezige natuurlijke rijkdommen.

UITGANGSPUNTEN

Uitgangspunt van het plan is geweest om met de bestaande situatie als basis, recreatiemogelijkheden te creëren, zonder dat de daaraan verbonden kosten al teveel oplopen. Een noodzakelijke uitgave is de ontsluiting voor wandelaars en fietsers, vooral vanuit de westelijke tuinsteden. Nu zijn de Oeverlanden en Amsterdamse Bos vanuit deze stadsdelen vrijwel onbereikbaar.

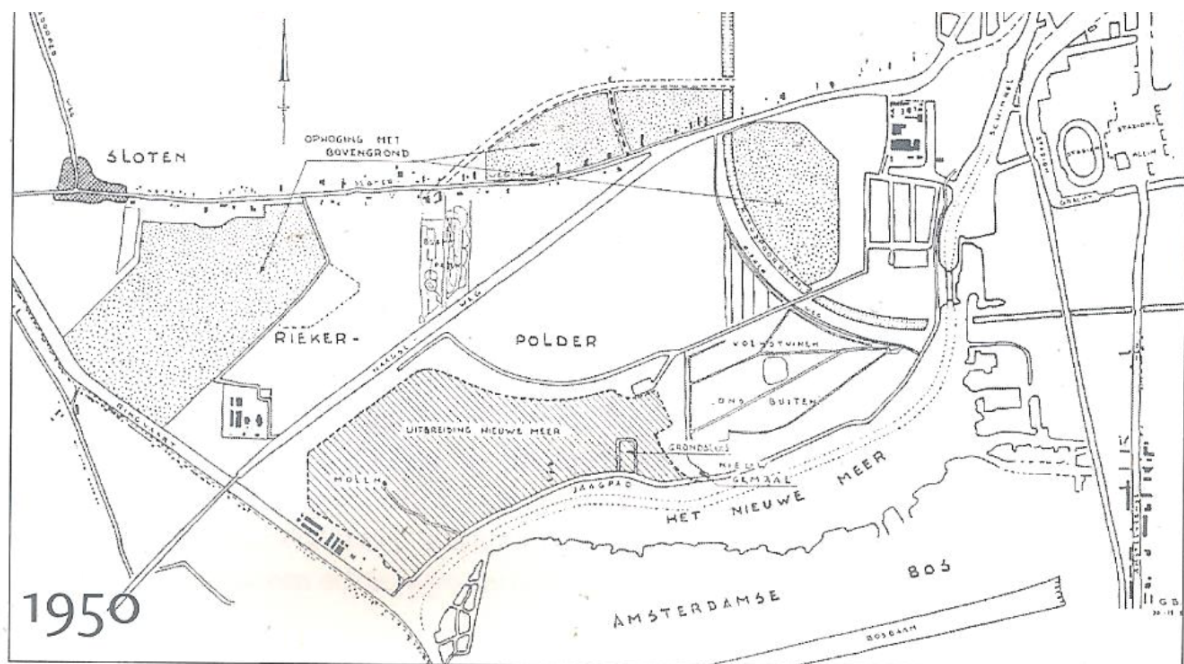
Daarnaast dienen maatregelen genomen te worden tegen de negatieve invloed van auto's (jeeps) en crossmotoren. Alle andere kosten zijn facultatief. Vrijwel alle in het plan aangegeven functies zijn al, zij het vaak primitief, in het gebied aanwezig. Hoe duur de uitvoering van het plan wordt hangt af van de mate waarin men die functies wil versterken. Wanneer het plan tot in alle details wordt uitgevoerd, zullen de kosten circa 4 miljoen gulden bedragen. Voor een gebied van een dergelijke omvang een laag bedrag.

Natuurlijk kan men denken een aantal nieuwe functies in dit gebied te creëren. In onze visie zou dat in het westelijke deel van het gebied kunnen gebeuren, het plan laat daar ruimte voor. Zeer gedetailleerd is het plan voor het als natuurgebied te beheren gedeelte. Naast de overzichtskaart van het hele Nieuwe Meer gebied is hiervan een detailkaart opgenomen. Het beheersplan is opgesteld op grond van de ervaringen die de vereniging de laatste drie jaar heeft opgedaan. Met behulp van adviezen van deskundigen van Staats Bos Beheer, Natuur Monumenten en de Stichting Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer, en de inzet van honderden vrijwilligers, is de kwaliteit van dit gedeelte aanzienlijk verbeterd.

Niet alleen zijn de levensvoorwaarden voor tal van dieren en planten beschermd en verbeterd, ook voor fietsers en wandelaars is het terrein aantrekkelijker geworden, wat wel blijkt uit het sterk toegenomen bezoek. Wij menen dat voortzetting van dit beheer, aangevuld met een aantal maatregelen, waartoe de vereniging op eigen houtje niet bij machte is, zoals het tegengaan van auto- en motorcross, de beste garantie biedt voor het voortbestaan van een parkachtig landschap dat aan zeer vele Amsterdammers een goede mogelijkheid van recreatie biedt.

Bijzondere dank zijn we verschuldigd aan Hans Veldhoen, mede-eigenaar van tuinarchitectenbureau "Mien Ruys en Hans Veldhoen", die geheel belangeloos het plan kritisch heeft doorgelicht, van aanvullende ideeën voorzien en bovendien de financiële paragraaf voor zijn rekening heeft genomen.

Amsterdam, oktober 1985

Plan voor zandwinning Riekerpolder en verdieping Nieuwe Meer en stort van bovengrond.

Hoofdstuk 1

PLANBESCHRIJVING

1.1. INDELING IN NATUURGEBIED EN RECREATIEVE RUIMTE VAN DE NOORDOEVER

De terreinen en gebouwen die reeds een officiële functie hebben, kunnen die behouden. Dit betreft het volkstuincomplex "Ons Buiten", het terrein van Amsterdam Windsurfing, de jachthavens Driessen en "Onklaar Anker", het gebouwencomplex van de Rijks Luchtvaart Dienst, het gasverdeelstation West, het Euromotel en het opslagterrein van Rijks Waterstaat.

Het terrein waarop de Rijksmagazijnen zijn gevestigd zal te zijner tijd vrij komen en een recreatieve functie kunnen krijgen. Omdat hierover nog de nodige onzekerheid bestaat, is geen concrete recreatieve invulling aangegeven. Het gronddepot dat in gebruik is bij Groenvoorzieningen, en het opslagterrein van de dienst Speeltuinen dienen te verdwijnen. Voor beide terreinen is nooit een vergunning verstrekt, bovendien is hun aanwezigheid direct aan de oevers van het meer storend en in strijd met de recreatieve functie van het gebied.

De oeverstrook ter hoogte van "Ons Buiten" kan de huidige vorm en functie van vrij toegankelijk recreatieterrein behouden. Verbindingen tussen het Jaagpad en het naastgelegen recreatieterrein moeten worden aangelegd of verbeterd. Een aantal wilgen moet worden gekapt om grotere lig- en speelweiden te verkrijgen en om het Jaagpad en de meer oever en het recreatieterrein visueel beter op elkaar te laten aansluiten. Naaktrecreatie is hier toegestaan. De strook grond langs rijksweg 4 wordt bebost. Dit bos vormt een visuele buffer tussen Het Nieuwe Meer en de rijksweg en heeft tevens een (bescheiden) geluidswerende functie. Het gebied tussen "Ons Buiten", de Oude Haagseweg, het af te schaffen gronddepot en de Nieuwe Meer oever wordt natuurgebied met een beperkte toegang: uitsluitend toegankelijk voor voetgangers en fietsers op wegen en paden.

Een aantal gebieden aan de oever wordt als picknickplaats en ligweide ingericht. Hier mag men zich dus buiten de paden begeven. Ter bescherming van het gebied wordt een brede sloot gegraven langs de gehele lengte van de Oude Haagseweg, zodat het terrein vanaf deze zijde niet meer toegankelijk is. Het aantal toegangen wordt beperkt tot twee; een aan de westzijde, een aan de oostzijde.

De huidige afwatering van het gebied blijft intact: een overlaat aan de kant van rijksweg 4, zodat de jaarlijkse fluctuatie in de waterstand, 's winters hoog en 's zomers laag, gehandhaafd blijft. Her en der in het terrein liggende zand- en puinhopen worden d.m.v. een bulldozer afgevlakt, zodat beheer mogelijk wordt. Losliggende stukken puin worden verwijderd.

In het 's winters onder water staande deel wordt een aantal paden zodanig verhoogd, dat ze ook bij hoge waterstand beloopbaar blijven. Op een beperkt aantal plaatsen zijn knuppelpaden en kleine bruggen noodzakelijk. Op een aantal punten met een mooi uitzicht worden zitbanken geplaatst.

Langs de Oude Haagseweg wordt het gebied bebost, ter visuele afscherming. Daartoe worden uitsluitend inheemse boomsoorten geplant. Ter hoogte van het viaduct in de RW 4 over de Johan Huizingalaan, waar de geluidsoverlast uitgesproken hinderlijk is, worden in het terrein een aantal verspringende geluidschermen van wilgentenen geplaatst. In het gebied zullen verbodsbepalingen van kracht zijn zoals gebruikelijk in natuurgebieden.

Het huidige gronddepot wordt bebost. Het gebied dient als buffer tussen het natuurgebied en het recreatiegebied ten westen ervan. Op dit terrein is ruimte voor een beheerderswoning en/of werkruimte voor de beheerders en/of bezoekerscentrum met de mogelijkheid van tentoonstellingen. Omdat hier voortdurend controlemogelijkheid bestaat wordt hier de enige mogelijkheid geschapen voor noodzakelijk autoverkeer, ambulance, brandweer, politie en beheer, om in het terrein te komen.

Het in de westelijke lob gelegen gedeelte wordt voor massarecreatie bestemd. Oostelijk van de puinstortdam, die er nu al ligt, komt een surfstrand. Puin dat langs de oever ligt wordt verwijderd. Langs de dam wordt extra zand opgebracht, zodat een langere oeverlijn ontstaat. Overigens zijn hier geen bijzondere voorzieningen nodig. Westelijk van de puinstortdam wordt een gebied voor zwemmen ingericht. Daartoe wordt ter hoogte van de Rijksmagazijnen een tweede dam aangelegd. Tussen beide dammen wordt de bodem van het meer verondiept tot gemiddeld circa 1.50 meter. Direct langs de oever worden ondiepten tot circa 0.50 meter als "pierenbad" d.m.v. drijvers afgeschermd. Tussen de uiteinden van beide dammen wordt een wal aangelegd tot een halve meter onder het wateroppervlak, voorzien van een drijvende vuilkering.

Door gebruik te maken van de puinstortdam en de nieuw aan te leggen dam, wordt de beschikbare hoeveelheid oever voor recreatiedoeleinden vergroot. Het verlies van

delen oever in het natuurgebied, die door de ruige begroeiing niet voor oeverrecreatie in aanmerking komen, wordt hiermee gecompenseerd. Langs de oevers en dammen wordt extra zand aangebracht en eventueel aanwezig puin verwijderd. De oever voor de Rijksmagazijnen wordt voor recreanten toegankelijk. Een aanwezig grasland wordt tot speelweide gevormd.

Ook het recreatiegebied wordt door een brede sloot omgeven. Het is op drie plaatsen toegankelijk voor fietsers en voetgangers. Auto's worden om voor de hand liggende redenen geweerd. In het gebied is ruimte voor een uitspanning of restaurant, bijvoorbeeld op de kop van een van de pieren. Op de oever worden toiletten en kled- en doucheruimte geplaatst.

De strook grond tussen de RW 4 en de Oude Haagseweg ten oosten van het Euromotel blijft ongewijzigd. Het huidige gebruik als ontmoetingsplaats voor homoseksuelen blijft gehandhaafd, bescherming door de politie tegen potenrammers kan goed vanaf de Oude Haagseweg plaats vinden.

De strook grond tussen de RW 4 en de Oude Haagseweg ten westen van het Euromotel behoudt zijn huidige functies, Rijks Luchtvaart Dienst en agrarisch. Het is een restant van de voormalige Riekerpolder, met een relatief rijke weidevogelstand.

1.2. INDELING IN NATUURGEBIED EN RECREATEVE RUIMTE VAN DE ZUIDOEVER

De huidige bestemmingen en functies van de zuidoever blijven ongewijzigd. Gestreefd moet worden om de polder bij boerderij Meerzicht, door middel van waterstandsverhoging en een gericht maaibeheer, om te vormen tot een drassig weidegebied, waar de oorspronkelijke flora en fauna (Watersnip, Kemphaan!) weer kan terugkeren.

1.3. INFRASTRUCTUUR

Ter ontsluiting van het natuur- en recreatiegebied op de noordoever, moet een aantal verkeersmaatregelen worden getroffen.

FIETSERS EN WANDELAARS

Ter ontsluiting van het gebied vanuit de westelijke tuinsteden en het tuinbouwgebied Sloten moeten een aantal fiets- en rijwielpaden worden aangelegd. Het Christoffel

Plantijnpad wordt vanaf de Sloteweg doorgetrokken naar de Oude Haagseweg, gebruikmakend van de bestaande viaduct onder de RW 4 en de Schipholspoorlijn. De Oude Haagseweg wordt gekruist ter hoogte van het Euromotel om twee redenen: 1) hier kan de kruising eventueel d.m.v. verkeerslichten worden beveiligd. Het verkeersaanbod hier maakt verkeerslichten wellicht zinvol. Een kruising van het rijwielpad en Oude Haagseweg ter hoogte van het viaduct is wegens te gering verkeersaanbod niet met verkeerslichten te beveiligen en wordt buitengewoon gevaarlijk. 2) Invoering van het Christoffel Plantijnpad in het natuurgebied ter hoogte van het viaduct doet afbreuk aan het beschermde karakter van het natuurgebied. Bovendien ontstaat dan een te grote recreatiedruk op de oever waar die niet gewenst is in verband met de bijzondere plantengroei daar ter plekke.

Het bestaande fietspad aan de westzijde van de Geerban wordt doorgetrokken tot de kruising van de Oude Haagseweg en het Christoffel Plantijnpad ter hoogte van het Euromotel. Dit fietspad wordt vanaf Sloten doorgetrokken naar Osdorp. Vanaf de Riekerweg wordt een fietspad (tweerichtingsverkeer) aangelegd naar de Oude Haagseweg en vandaar langs de Johan Huizingalaan tot aan de Sloteweg, waar aangesloten wordt op de reeds bestaande fietspaden. Langs de Ringvaart wordt een fietspad aangelegd tussen de Oude Haagseweg en het dorp Sloten. Vanaf "Ons Buiten" wordt een rijwielpad aangelegd evenwijdig aan de oever van het Nieuwe Meer op een afstand van circa 30 à 60 meter uit de oever. Het rijwielpad vindt ter hoogte van de Rijksmagazijnen aansluiting op de bestaande weg naar jachthaven Driessen. De kosten worden gedrukt door zoveel mogelijk gebruik te maken van de reeds bestaande puin- en zandwegen in het gebied.

AUTOVERKEER

De Riekerweg blijft berijdbaar voor auto's vanuit de richting Nieuwe Meer-sluis tot aan het terrein van Amsterdam Windsurfing. Vandaar tot aan het Jaagpad wordt de Riekerweg voor auto's afgesloten om de ergerlijke vuilstort aan de meeroevers tegen te gaan. De Oude Haagseweg wordt ingrijpend gewijzigd. De breedte van de Oude Haagseweg en de Johan Huizingalaan wordt tussen het Euromotel en de Sloteweg teruggebracht van vier naar twee rijstroken. Het geringe verkeersaanbod en de overdreven breedte van de weg verleidt nu tot zeer hoge snelheden, waardoor gevaarlijke verkeerssituaties ontstaan. Versmalling van de weg kan hierin verbetering brengen. De hierbij vrijkomende betonplaten kunnen elders worden hergebruikt.

Tussen het Euromotel en de Ringvaart wordt de Oude Haagseweg voor een belangrijk deel opgeheven. Twee rijstroken blijven beschikbaar voor autoverkeer naar de Rijks Luchtvaart Dienst, de Rijksmagazijnen en jachthaven Driessen. De andere rijbaan wordt omgevormd tot parkeerplaats voor circa 350 auto's.

In de bestaande verkeerssituatie van de zuidoever komt geen wijziging.

OPENBAAR VERVOER

Het recreatiegebied op de noordoever is vanuit het centrum nog uitstekend bereikbaar met de buslijnen 143, 144 en 145. Deze buslijnen worden echter binnenkort opgeheven. De Oeverlanden moeten echter per openbaar vervoer bereikbaar blijven, zeker vanuit de omliggende wijken. Een buslijn vanuit Osdorp via de Geerban (Sloten) over de Oude Haagseweg, Johan Huizingalaan (Slotervaart) en Vlaardingenlaan (Overtoomse Veld) naar het Stadionplein en eventueel verder, lijkt realiseerbaar.

PONTVEER

In de maanden mei tot en met september vaart in de weekenden een pontveer voor fietsers en voetgangers tussen de noordoever ter hoogte van de Geerban en de zuidoever. Mogelijke aanlegplaatsen hier zijn de zuidoever van het Nieuwe Meer ter hoogte van de plek waar het rijwielpad de oever van het Nieuwe Meer raakt, en een plek aan de oever van de Ringvaart even ten zuiden van het Bosmuseum.

1.4. HET NIEUWE MEER

De huidige recreatieve functie van het meer blijft intact. Het verbod op het varen met speedboten blijft bestaan. Om verstoring van overwinterende watervogels tegen te gaan dient er een verbod te komen voor surfen van 1 november tot 1 april.

Voorwaarde voor het verbeteren van de recreatieve functie van het Nieuwe Meer is uiteraard een stopzetting van het storten van grachtenslib in het meer. De vervuilde bodem van het meer moet zodanig worden afgedekt, dat verontreinigende stoffen niet aan de oppervlakte kunnen komen. Onder verontreinigende stoffen worden hier niet alleen giftige stoffen als zware metalen en PAK-verbindingen verstaan, maar ook fosfaten. De zeer hoge fosfaatbelasting van het water in het Nieuwe Meer die voor een belangrijk deel door de baggerstort wordt veroorzaakt, heeft op grote schaal algenbloei tot gevolg. Hierdoor is het Nieuwe Meer in de maanden juli tot en met september niet geschikt voor oeverrecreatie.

Na afdekking van de bodem kan de puinstort worden hervat, mits het puin schoon is. Mogelijkheden voor hergebruik van dit materiaal worden ontwikkeld waardoor de noodzaak voor stort wellicht komt te vervallen. Aan de noordzijde van het Nieuwe Meer is ter hoogte van het natuurgebied een oeverbeschoeiing of vooroever wenselijk. Deze dient om afslag tegen te gaan en als vuilkering.

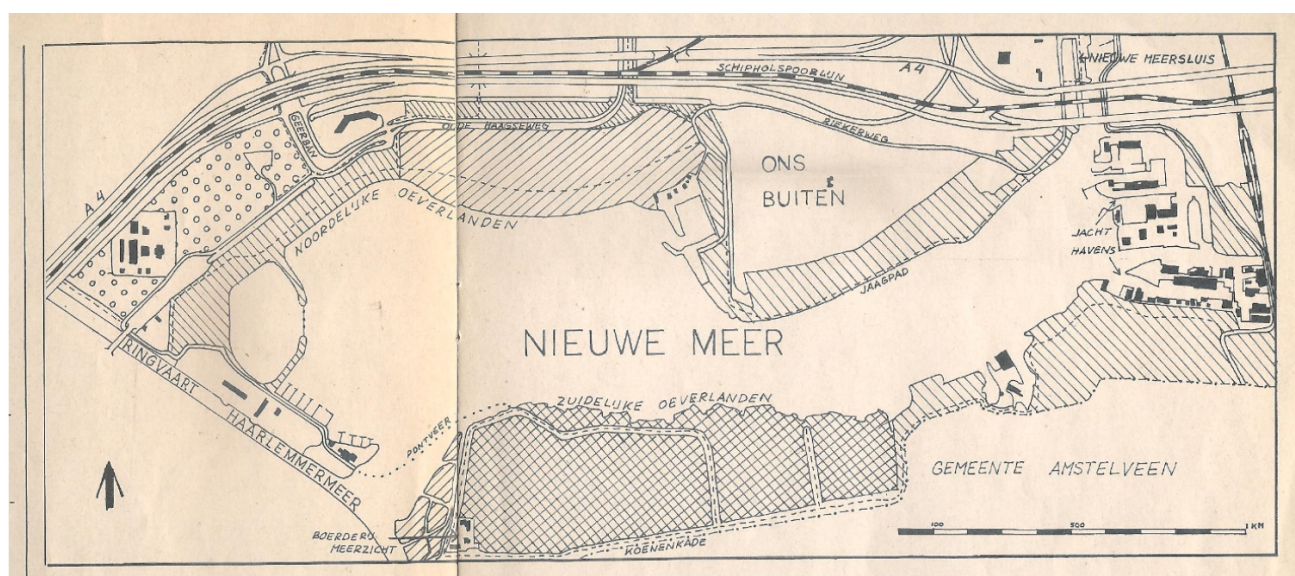
1.5. OVERIGE GEBIEDEN

Riekerpolder

Het braakliggende terrein in de Riekerpolder, begrensd door de Sloteweg, de Johan Huizingalaan, RW 4 en het Christoffel Plantijnpad heeft de voorlopige bestemming "hoogwaardige kantoorbouw". Deze kantoren mogen vanaf het Nieuwe Meer en de zuidelijke oeverlanden niet zichtbaar zijn. De hoogte ervan moet dan ook beperkt worden tot 5 à 6 bouwlagen. De toezegging van B&W, dat de kantoren niet hoger zullen worden dan het aanwezige IBM-gebouw is veel te hoog en storend zichtbaar vanaf grote delen van het Nieuwe Meer en de zuidelijke oeverlanden.

Spoorweg driehoek

Het braakliggende terrein, dat ligt in de driehoek die wordt gevormd door de dijken van de Ringspoorbaan en de Schipholspoorlijn, kan worden ingericht als gronddepot van de dienst Groenvoorzieningen. Buiten werkuren en in de weekenden kan het terrein dienst doen als motorcrossterrein. De hoge spoordijken dienen als geluidswal, zodat in de omringende gebieden geen hinder wordt ondervonden.

Overzichtskartaal van het gehele Nieuwe Meer gebied met noordelijke- en zuidelijke oeverlanden.

Hoofdstuk 2

HET BEHEER

2.1 ALGEMEEN

Het Nieuwe Meer en de Oeverlanden zijn een onderdeel van het Amsterdamse Bos. Het beheer over het gebied zou dan ook in handen moeten zijn van de beheerders van het Amsterdamse Bos. Voor zover het de zuidoever betreft is dit logisch en het gebeurt ook zo. Voor de noordoever maakt het gezien de geïsoleerde ligging in principe weinig verschil of het beheer wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de beheerders van het Amsterdamse Bos of onder directe verantwoordelijkheid van de dienst Groenvoorzieningen.

Gezien het niet intensieve, maar wel gecompliceerde beheer van het natuurgebied is het wenselijk dat tenminste één persoon zich uitsluitend bezighoudt en mogelijk wordt gehuisvest in de geprojecteerde beheerderswoning. Deze persoon/personen voert/voeren de diverse beheersmaatregelen uit, heeft/hebben een controlerende en verbaliserende bevoegdheid en geeft/geven voorlichting aan het publiek (rondleiding voor scholen, geïnteresseerd publiek).

2.2. RECREATIEGEBIEDEN

Het beheer beperkt zich hier voornamelijk tot het regelmatig maaien van graslanden en speelweiden. Gezien de weinig vruchtbare bodem is 13 maal maaien per jaar waarschijnlijk voldoende, in plaats van de gebruikelijke 26 maal. Beheer van bosplantsoen beperkt zich tot het gebruikelijke onderhoud: eens per 5 jaar snoeien van struiken, bomen snoeien wanneer nodig. De recreatiegebieden worden regelmatig schoongemaakt.

2.3. BOSAANPLANT

Het beheer van de bosaanplant langs Rijksweg 4 beperkt zich voornamelijk tot het schoonhouden ervan. Snoeien mag alleen indien strikt noodzakelijk, omdat de bosaanplant is bedoeld als visuele afscherming.

2.4. HET NATUURGEBIED

Het beheer van het natuurgebied vergt een meer genuanceerde aanpak. De verschillende beheersgebieden worden aan de hand van de bijgaande kaart beschreven. Zie beheerkaart bladzijde 12 en 13.

A. Water

De afscheidingssloot tussen het natuurgebied/ recreatiegebied en de Oude Haagseweg moet ieder najaar worden geschoond om dichtgroeien te voorkomen. De waterpartijen in het natuurgebied worden alleen dan geschoond, wanneer ze dreigen dicht te groeien. Hoewel de voortschrijdende verlanding uit vegetatiekundig oogpunt van belang is, moeten in elk geval een paar poelen open blijven ten behoeve van amfibieën en watervogels. (denk bijv. aan de IJsvogel)

B. Bos

De wilgenbossen en struwelen met vlier en braam, worden niet beheerd. Uitsluitend takken en stammen die over paden vallen, of dreigen te vallen, worden opgeruimd. Natuurlijke bosopslag zoals in de Oeverlanden is in Nederland een zeldzaam verschijnsel. Wanneer zich een mogelijkheid voordoet om de natuurlijke successie in zo'n bos zoveel mogelijk ongestoord te laten verlopen, moet die met beide handen worden aangegrepen.

In de Oeverlanden is die successie hier en daar al begonnen. De eerste aanzetten wijzen op een waarschijnlijk zeer gevarieerde opbouw van het bos. Op de natste gronden zal zich uit het wilgenbos een elzenbos ontwikkelen. De ontwikkeling in de vlier/braamstruwelen gaat waarschijnlijk in de richting van een iepen/populierenbos. Het oever begeleidend wilgenbos vertoont neigingen zich te ontwikkelen in de richting van een essen/elzenbos, mogelijk essen/vogelkersverbond. Zeer plaatselijk lijkt zelfs de ontwikkeling van een eiken/haagbeukenbos (met name ter vervanging van de hierna te beschrijven rozenstruwelen) mogelijk.

De nieuw aan te planten bosgedeelten moeten zoveel mogelijk aansluiting vinden bij de bestaande situatie. In weerwil van het principe van niet-ingrijpen, moet worden overwogen opslag van exoten, zoals gewone esdoorn, tegen te gaan. Zulke exoten verhinderen of vertragen de natuurlijke bosontwikkeling in niet geringe mate.

C. Struweel

Het in de Oeverlanden voorkomende rozenstruweel is uitzonderlijk rijk aan planten- en diersoorten. Een struweel als hier voorkomend is in Nederland slechts bekend van kalkrijke gronden in Zuid-Limburg, het rivierengebied en, zij het met een andere soortensamenstelling, van de kalkrijke duinen.

Om het in stand te houden – elders in het terrein doen zich niet of nauwelijks omstandigheden voor om een dergelijk struweel te laten ontstaan – moeten de aangrenzende wilgen in een driejaarlijkse cyclus worden gesnoeid. De overige bomen (eik, es) in een vijfjaarlijkse cyclus. Door zo te snoeien blijft een aaneengesloten begroeiing in stand. Eens in de vijf jaar wordt bovendien de bodembegroeiing gemaaid en afgevoerd.

D. Orchideeënrijk grasland

Deze graslanden worden éénmaal per jaar gemaaid. In de periode tussen begin augustus en begin september. Het maaisel moet worden afgevoerd. Juist deze periode om te maaien is gekozen om de vele honderden gewone- en gevlekte rietorchissen de gelegenheid te geven om zaad te vormen. Bij een consequent uitgevoerd beheer kunnen in de toekomst ook andere soorten orchideeën zich in deze graslanden vestigen.

E. Rietlanden en ruigt

De in het terrein aanwezige rietlanden en begroeiingen met hoog opschietende kruiden (= ruigt) worden gedurende de winter voor de helft gemaaid. De andere helft blijft staan, deze wordt het jaar daarop gemaaid. Maaisel wordt soms afgevoerd en blijft soms liggen. Deze “slordige” wijze van beheren heeft de volgende doeleinden: bosopslag wordt erdoor voorkomen, door ieder jaar de helft van het riet en de ruigt te laten staan blijft er broedgelegenheid bestaan voor tal van vogels, die aan dit biotoop gebonden zijn. Met name de zangertjes.

Ook rupsen en larven behouden zo een overlevingsmogelijkheid, zodat de Oeverlanden hun functie van insectenreservoir voor de omgeving kunnen blijven vervullen. Slordigheid bij het afvoeren van het maaisel bevordert het ontstaan van ruigtekruiden-begroeiing, die rijk is aan insecten, vogels en andere levensvormen en die door de kleurrijke bloei bijzonder aantrekkelijk is voor het wandelend publiek.

F. Recreatiegras

Op een aantal daarvoor aantrekkelijke plaatsen, voornamelijk langs Het Nieuwe Meer, worden recreatieplekken gemaakt. Daartoe wordt het aanwezige gras regelmatig gemaaid. De praktijk zal moeten uitmaken of dat éénmaal per week moet gebeuren, of dat met één maal per twee weken kan worden volstaan.

G. Droog grasland

Het evenwijdig aan de oeverstrook liggende grasland blijft, tot nu toe, in stand zonder beheer. Dat komt vanwege de volgende factoren: vraat door konijnen, betreding en door motorcrossers. Dat laatste zal verdwijnen wanneer het terrein afdoende wordt beschermd. Het moet worden gezien of de konijnenvraat alleen voldoende is om de soortenrijke begroeiing in stand te houden. Circa 60 soorten planten komen uitsluitend in dit grasland voor!

Wanneer dat niet het geval is, dan is maaien alleen ook niet de juiste beheermethode. Maaien kan hier namelijk makkelijk tot vervilting leiden. (Dichtgroeien met een soortenarme, eentonige grasvegetatie.) De kenmerkende begroeiing met winterannuellen en akkeronkruiden, die dit gebied met name in de maanden maart tot en met mei een kleurig aanzien geven, zal dan verdwijnen.

Overwogen moet worden of mechanische verstoring (omwoelen van de grond) hier niet de meest geëigende beheermethode is. In dat geval moet dat omwoelen jaarlijks op verspreide plekken gebeuren, niet in het gehele gebied ineens.

H. Samenvatting

De boven gestelde wijze van beheren van het natuurgebied in de noordelijke Oeverlanden zal ertoe leiden dat het huidige “wilde” karakter van het gebied zoveel mogelijk gehandhaafd blijft. Er wordt geen poging gedaan het gebied door gericht beheer zo snel mogelijk te verschrallen, zodat nog zeldzamere begroeiingen kunnen ontstaan. Het hiervoor benodigde, veelvuldige maaien, wordt door het publiek in het algemeen als zeer storend ervaren. Bovendien leidt het tot een plantengroei die hoort bij het onbemeste cultuurgrasland. De noordelijke Oeverlanden zijn geen cultuurgrasland, maar een spontaan ontstaan natuurgebied.

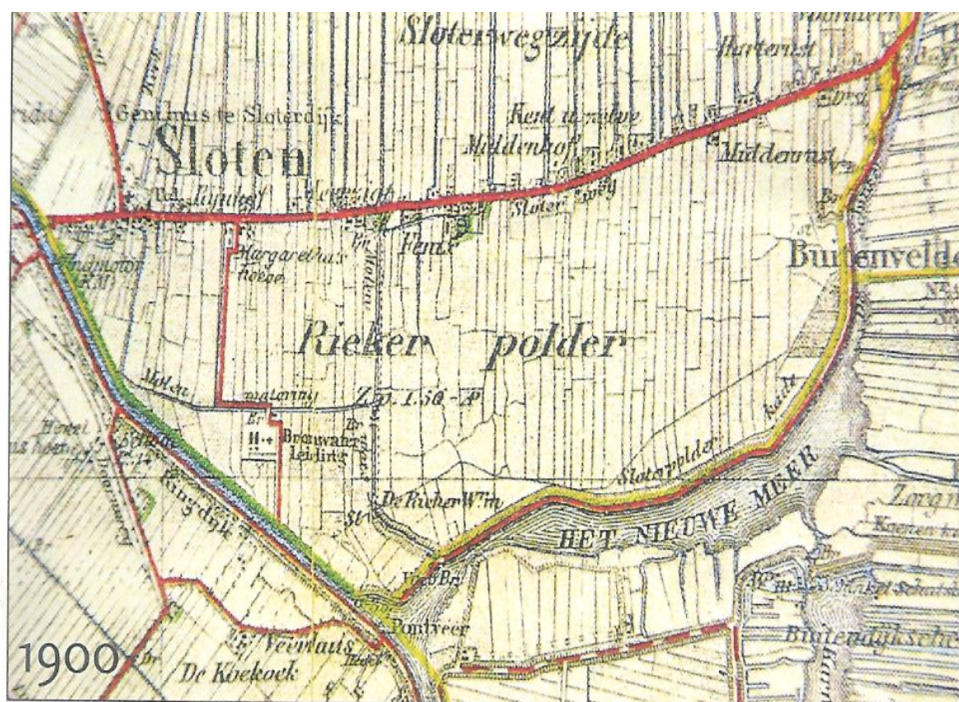
Het beschreven, minimale beheer lijkt voor het in stand houden van de huidige variatie en soortenrijkdom afdoende. Over het hiermee in strijd lijkende, nogal intensieve beheer van het struweel op de oeverstrook, het volgende: bedacht moet worden dat het voorkomen van struwelen en zoomvegetaties buiten de duinen van nature bepaald werd door inmiddels verdwenen of uitgestorven dieren, met name

grote grazers als de wisent, maar ook bijvoorbeeld bevers. Zij verwoestten door hun gevreet en geknaag plaatselijk het bos, waardoor ruimte ontstond voor zon minnende struiken en planten. Onder invloed van de mens kregen deze planten, na het uitroeien van de oorspronkelijke fauna, een nieuwe kans op de grenzen tussen het bos en de kunstmatig ontstane open ruimten van weiden en akkers. Vandaar de naam zoomvegetaties.

Sinds de invoering van kunstmest en bestrijdingsmiddelen is de soortenrijke begroeiing van de bosrand echter sterk verarmd en bestaat nog slechts uit een eentonige begroeiing van vlier en brandnetel. De nog bestaande soortenrijke bosranden in Zuid-Limburg en her rivierengebied grenzen veelal aan bemest cultuurgebied en zijn voor het merendeel ten dode opgeschreven.

Vandaar de keuze om dit struweel, zonder meer het meest belangrijke plantengezelschap in de noordelijke Oeverlanden, op een zo rigoureuze wijze in stand te houden: bij gebrek aan wisenten en bevers. Het gebied is te klein om grote grazers in te voeren. Het struweel in de Oeverlanden wordt niet door kunstmest of bestrijdingsmiddelen bedreigd en zal zich jarenlang kunnen handhaven, wanneer tenminste het gif van Burgemeester en Wethouders kan worden geneutraliseerd.

Tot slot nog dit: sommige mensen vragen zich af of beheer niet helemaal achterwege kan blijven. Dat kan wel, maar dan groeit het hele terrein dicht met bos. Een bijzonder mooi en gevarieerd bos waarschijnlijk, maar het duurt wel een eeuw voordat het zover is. Dat is wat al te lang.

Hoofdstuk 3

Globale Kosten Raming

3.1 Eenvoudige Versie

Uitgangspunten:

1. Behoud van de goede elementen in de huidige situatie. 2. De gemeente stopt met zijn versturende activiteiten. 3. Door een beperkt aantal ingrepen wordt de kwaliteit van het gebied aanzienlijk verbeterd en de gebruikswaarde verhoogd. 4. Het puinstorten gaat voorlopig door om de oeverlijn de vorm van het plan te geven, met name ter plaatse van de geprojecteerde pier, vervolgens om het als zwembad aangemerkte deel ondieper te maken.

De volgende werkzaamheden moeten worden verricht:

1. Schoonmaken van het terrein; opruimen rommel, overbodig puin en vuil, e.d. Het hakken van een paar honderd kleine wilgen t.b.v. de speelweide en circa 300 wilgen in de strook langs het Jaagpad. 150 mandagen + materiaal, container e.d. **FL 60.000,-**
2. Versmallen tot fietspadprofiel van de huidige puinweg, gedeeltelijk opbreken en ter plaatse verwerken. 2.500 m³ à FL 6,- **FL 15.000,-**
3. Afschuiven van vuile grond ter plaatse van het geprojecteerde surfstrand en zwembad (20% van het oppervlakte van het plan, de rest blijft ongewijzigd) De grond wordt gebruikt om het zwembad ondieper c.q. de pier of de oever te profileren. **FL 24.000,-**
4. Graven c.q. verdiepen van de afsluitende sloot. De grond gebruiken om het zwembad ondieper te maken of oever te profileren. In de sloot geen beschoeiing maken. 10.000 m³ à FL 8,- **FL 80.000,-**
5. Aanleg fietspad van asfalt door het terrein, 3 meter breed. Geschat 40% alleen nieuwe toplaag, 60% geheel nieuw, zonder opsluitbanden e.d. 3.500 m² à FL 50,- , 2.000 m² à FL 12,- **FL 175.000,-**
FL 24.000,-
6. Verbetering c.q. aansluitingen op bestaande openbare fietspaden 3.000 m² à FL50,- **FL 150.000,-**
7. Aanvullen plaatselijk (20% zie punt 3) bij surfstrand, pier en zwembad. 5.000 m³ à FL 12,- **FL 60.000,-**

8. Aanleg parkeerplaats aan twee kanten van de aanwezige, ongebruikte weg, door middel van grasstenen voor circa 350 auto's.
4.200 m2 à FL 50,-	FL 210.000,-
9. Opknappen terrein van huidig gronddepot en vernielde terreinen. Niveau's aanpassen en ophogen, spitten e.d. 6 weken, 2 kraantjes en 2 vrachtwagens.
240 uur à FL 500,-	FL 120.000,-
10. A. Verbeteren van bestaande voetpaden, gaten vullen, verbreden, halfverharding e.d. 2.000 m2 à FL 10,-	FL 20.000,-
B. Aanleg nieuwe eenvoudige voetpaden. 2.000 m2 à FL 18,-	FL 36.000,-
11. A. Planten nieuwe bomen 1.000 stuks à FL 100,-	FL 100.000,-
B. Inplanten 20.000 m2 bosplantsoen	FL 200.000,-
12. Kleine voorzieningen, klaphekjes, borden, e.d.	FL 40.000,-
13. Inrichten en opknappen speelweides, o.a. langs het Jaagpad.	FL 50.000,-
14. Plaatselijk aantal geluidschermen van wilgenteen.
100 meter à FL 1.000,-	FL 100.000,-
15. 7 lichtmasten voor fietspad tussen Riekerweg en Johan Huizingalaan en voor Christoffel Plantijnpad à FL 1.200,-	FL 8.400,-
16. 1 toegangspoort	FL 10.000,-
17. 5 smalle bruggetjes of knuppelpaadjes in het moerasgebied à FL 3.000,-, 5 bruggen voor het Jaagpad à FL 7.000,-	FL 86.000,-
18. Ter afronding	FL 31.600,-
Totaal exclusief btw	FL 1.600.000,-

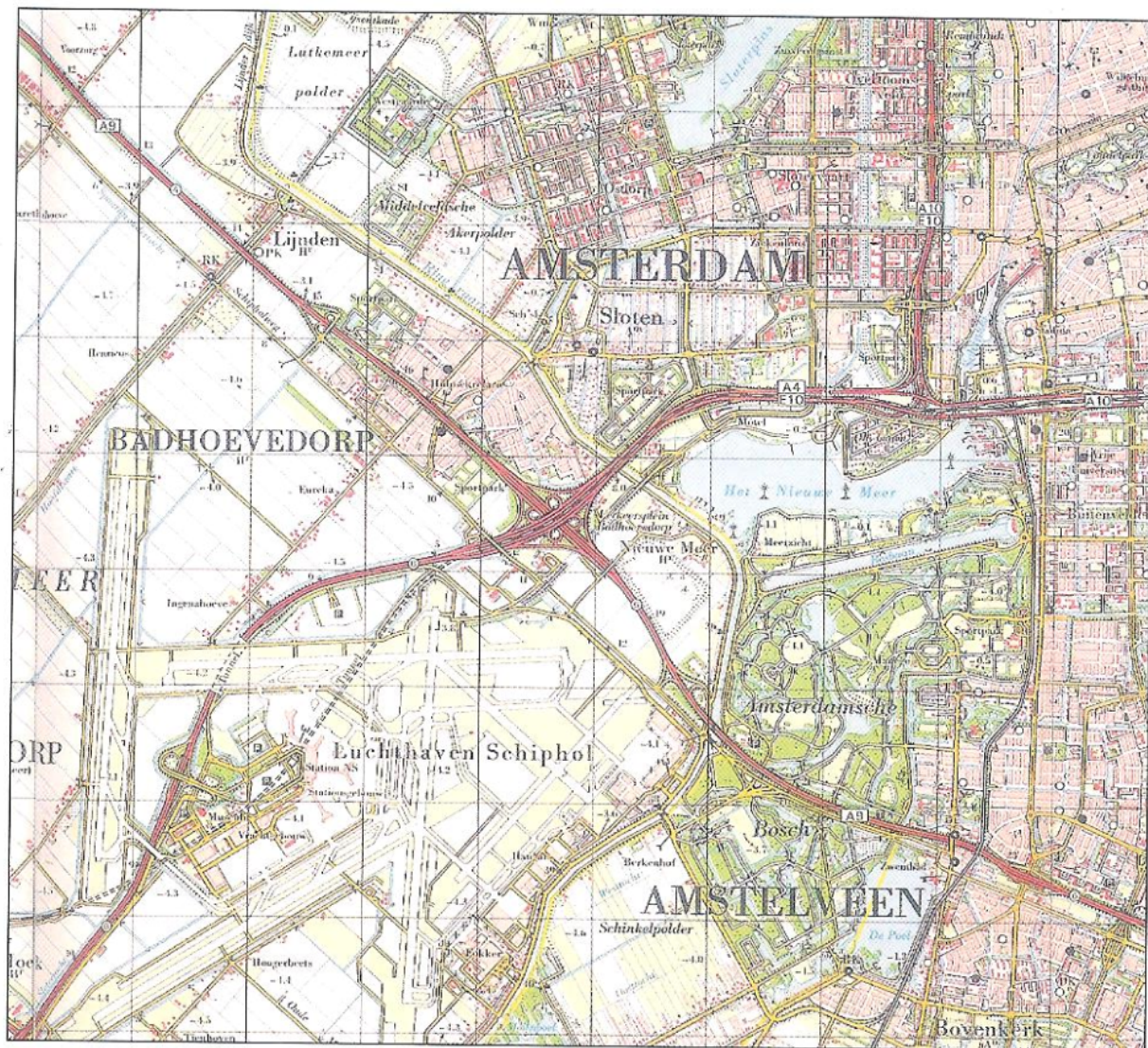
Luchtfoto 1985 Nieuwe Meer e.o. met puinstortbrug

3.2 MEER UITGEBREIDE VERSIE

Uitgangspunt is het overzicht gegeven onder 3.1 maar er wordt rekening gehouden met een hoger bezoekers aantal en een hoger voorzieningenniveau.

1. Ongewijzigd	FL 60.000,-
2. Ongewijzigd	FL 15.000,-
3. 9.000 m3 à FL 8,-	FL 72.000,-
4. Ongewijzigd	FL 80.000,-
5. Ongewijzigd	FL 199.000,-
6. Ongewijzigd	FL 150.000,-
7. 10.000 m2 à FL 12,-	FL 120.000,-
8. Ongewijzigd	FL 210.000,-
Uitbreiding parkeerplaats elders (geschat)	FL 150.000,-
9. Ongewijzigd	FL 120.000,-
10.A. Ongewijzigd	FL 20.000,-
B. drie maal zoveel	FL 108.000,-
11.A. Ongewijzigd	FL 100.000,-
B. 30.000 m2 à FL 10,-	FL 300.000,-
12. Meer voorzieningen	FL 80.000,-
13. Betere of meer speelweides	FL 80.000,-
14. Meer wilgenschermen	FL 250.000,-
15. 118 st. lichtmasten à FL 1.200,- (langs alle fietspaden)	FL 141.600,-
16. 3 toegangspoorten	FL 30.000,-
17. Meer bruggetjes (geschat)	FL 120.000,-
18. Bezoekerscentrum, beheerdersverblijfplaats (geschat)	FL 120.000,-
19. 800 meter oeverbescherming à FL 800,-, op de wal zodat aan de waterkant een plasberm ontstaat.	FL 640.000,-
20. Extra zand om het zwembad te verbeteren en ondieper te maken 30.000 m3 zand à FL 10,-, ervan uitgaand dat het verondiepen d.m.v. puinstort is gebeurd.	FL 300.000,-
21. Terreinmeubilair	FL 80.000,-
22. Uitbreken van 1 wegbaan, grond en puin ter plaatse verwerken, herstel betreffende terreingedeelte, grond aanvulling uit het terrein, 5.000 m2 à FL 40,-	FL 200.000,-
23. Ter afronding	FL 54.400,-
Totaal exclusief BTW	FL 3.800.000,-

P.M. plankosten, uitvoeringsbegeleiding en directiekosten, onderhoud, opmetingen, douche, toilet- en kleedruimten bij zwembad, btw.

De kaart van 1984

Hoofdstuk 4

VOLLEDIGE LIJST VAN PLANTEN, VOGELS EN DAGVLINDERS

Herzien en bijgewerkt oktober 1985

Er blijkt regelmatig behoefte te bestaan aan een overzicht van de in de noordelijke Oeverlanden voorkomende planten en dieren. Omdat verschillende publicaties van de vereniging waarin zulke overzichten zijn opgenomen, o.a. het vegetatierapport uit 1982 en diverse nummers van "Oever" inmiddels zijn uitverkocht, hier een actueel overzicht.

4.1. OVERZICHT PLANTEN 1982-1985. Joke Stoop en Henk Gerritsen

PLANTEN VAN DROGE RUIGT

<i>Amaranthus retroflux</i> – Papagaaiekruid	<i>Elytrigia repens</i> – Kweek
<i>Arctium pubens</i> – Gewone klis	<i>Equisetum arvense</i> – Heermoes
<i>Artemisia vulgaris</i> – Bijvoet	<i>Erigeron canadensis</i> – Canadese fijnstraal
<i>Atriplex hastata</i> – Spiesmelde	<i>Erodium cicutarium</i> – Gewone reigersbek
<i>Atriplex patula</i> – Uitstaande melde	<i>Euphorbia esula</i> - Heksenmelk
<i>Campanula rapunculoides</i> – Akkerklokje	<i>Euphorbia peplus</i> – Tuinwolfsmelk
<i>Capsella bursa-pastores</i> – Herderstasje	<i>Geranium dissectum</i> – Slipbladige ooievaarsbek
<i>Cardiaria draba</i> – Pijlkruidkers	<i>Geranium molle</i> – Zachte ooievaarsbek
<i>Carduus crispus</i> – Kruldistel	<i>Hordeum murinum</i> - Kruipertje
<i>Cerastium glomertum</i> – Kluwenhoornbloem	<i>Helianthus x laetiflorus</i> - Heliant
<i>Chenopodium album</i> – Melganzevoet	<i>Lamium amplexicaule</i> - Hoenderbeet
<i>Cirsium arvense</i> – Akkerdistel	<i>Lamium purpureum</i> – Paarse dovenetel
<i>Cirsium vulgare</i> – Speerdistel	<i>Lathyrus latifolius</i> – Breedbladige lathyrus
<i>Corispermum leptopterum</i> – Smal vlieszaad	<i>Linaria vulgaris</i> – Vlasleeuwebek
<i>Crepis capillaris</i> – Groen streepzaad	<i>Lolium perenne</i> – Engels raaigras
<i>Diplotaxis tenuifolia</i> – Gewone zandkool	<i>Matricaria discoidea</i> – Schijfkamille
<i>Dipsacus fullonum</i> – Kaardebol	<i>Matricaria maritima</i> – Strandkamille
<i>Melandrium album</i> – Avondkoekoeksbloem	<i>Setaria viridis</i> – Groene naaldaar

Melilotus album – Witte honingklaver	Sinapis arvensis – Herik
Melilotus officinalis – Akkerhoningklaver	Sisymbrium altissimum – Hongaarse raket
Oenothera biennis – Teunisbloem	Sisymbrium officinale – Raket
Papaver dubium – Kleine klaproos	Solanum nigrum – Zwarte nachtschade
Papaver rhoeas – Grote klaproos	Sonchus arvensis – Akkermelkdistel
Plantago major – Grote weegbree	Sonchus oleraceus – Gewone melkdistel
Poa annua – Straatgras	Stellaria media – Vogelmuur
Polygonum aviculare – Varkensgras	Tanacetum vulgare – Boerenwormkruid
Polygonum convulvulus – Heggeduizendknoop	Taraxacum sect. vulgaria – Paardenbloem
Polygonum cuspidatum – Japanse d. knoop	Thlapsi arvense – Witte krodde
Polygonum persicaria – Perzikkruid	Tussilago farfare – Klein hoefblad
Reseda lutea – Wilde reseda	Verbascum nigrum – Zwarte toorts
Rumex obtusifolius – Ridderzuring	Veronica hederifolia – Klimop ereprijs
Saponaria officinalis – Zeepkruid	Veronica persica – Grote ereprijs
Senecio viscosus – Kleverig kruiskruid	Vicia hirsuta – Ringelwikke
Senecio vulgaris – Klein kruiskruid	

PLANTEN VAN PLAATSEN MET WISSELENDE WATERSTAND

Agrostis gigantea – Hoog struisgras	Juncus articulatus – Waterrus
Agrostis stolonifera – Fioringras	Juncus bufonius ssp bufonius – Greppelrus
Alopecurus geniculatus – Geknikte vossestaart	Juncus effusus – Pitrus
Bidens frondosus – Zwart tandzaad	Juncus inflexus – Zeegroene rus
Carex hirta – Ruige zegge	Juncus tenuis – Tengere rus
Carex otrubae – Valse voszegge	Leontodon autumnalis – Herfst leeuwentand
Centaureum litorale – Strandduizendguldenkruid	Myosoton aquaticum – Watermuur
Centaureum pulchellum- Fraai duizendguldenkruid	Potentilla anserina – Zilverschoon
Chenopodium rubrum – Rode ganzevoet	Potentilla reptans – Vijfvingerkruid
Deschampsia caespitosa – Ruwe smele	Poa trivialis – Ruw beemdgras
Equisetum palustre – Lidrus	Polygonum amphibium – Veenwortel
Festuca arundinaceae – Rietzwenkgras	Pullicaria dysenterica – Heelblaadjes
Gnaphalium uliginosum – Moerasdroogbloem	Ranunculus repens – Kruipende boterbloem
	Ranunculus sceleratus – Blaartrekkende boterbl.

Rorippa sylvestris – Akkerkers

Rumex crispus – Krulzuring

Trifolium hybridum – Basterdklaver

Trifolium repens – Witte klaver

Senecio congestus – Moerasandijvie

Veronica catenata – Rode waterereprijs

ZOUTMINNENDE PLANTEN

Aster tripolium – Zeeaster

Juncus gerardii – Ronde rus

WATERPLANTEN

Ranunculus aquatilis ssp aquatilis – Gewone waterranonkel

OEVER EN MOERASPLANTEN

Acorus calamus – Kalmoes

Petasites hybridus – Groot hoefblad

Alisma plantago aquatica – Grote waterweegbree

Phalaris arundinacea – Rietgras

Angelica sylvestris – Gewone engelwortel

Phragmites australis – Riet

Aster lanceolatus – Lancetbladige aster

Populus nigra – Zwarte populier

Brassica nigra – Zwarte mosterd

Rorippa amphibia – Gele waterkers

Calystegia sepium – Haagwinde

Rumex hydrolapathum – Waterzuring

Carex acutiformis – Moeraszegge

Salix alba – Schietwilg

Carex paniculata – Pluimzegge

Salix fragilis – Kraakwilg

Eleocharis palustris – Waterbies

Salix triandra – Amandelwilg

Epilobium hirsutum – Harig wilgenroosje

Salix viminalis – Katwilg

Epilobium parviflorum – Kleinbloemige basterdwederik

Scirpus maritimus – Zeebies

Eupatorium cannabinum – Koninginnekruid

Scrophularia neessii – Middelst helmkruid

Glyceria fluitans – Mannagras

Sonchus palustris – Moerasmelkdistel

Glyceria maxima – Liesgras

Solidago gigantea – Late guldenroede

Iris pseudacorus – Gele lis

Solanum dulcemare – Bitterzoet

Lycopus europaeus – Wolfspoot

Stachys palustris – Moerasandoorn

Lythrum salicaria – Gewone kattestaart

Symphytum officinale - Smeerwortel

Mentha aquatica – Watermunt)

Typha angustifolia – Kleine lisdodde

Oenanthe fistulosa – Pijptorkruid

Typha latifolia – Grote lisdodde

PLANTEN VAN VOCHTIGE GRASLANDEN

Achillea millefolium – Duizendblad

Anthoxanthum odoratum – Reukgras

Alopecurus pratensis – Grote vossestaart

Arrhenatherum elatius – Frans

<i>Bellis perennis</i> – Madeliefje	<i>Lotus uliginosus</i> – Moerasrolklaver
<i>Bromus mollis</i> – Zachte dravik	<i>Medicago lupulina</i> – Hopklaver
<i>Calamagrostis canescens</i> – Hennegras	<i>Pastinaca sativa</i> – Pastinaak
<i>Carex nigra</i> – Gewone zegge	<i>Phleum pratense</i> – Timotheegras
<i>Centaurea pratensis</i> – Gewoon knoopkruid	<i>Plantago lanceolata</i> – Smalle weegbree
<i>Cerastium holosteoides</i> – Gewone hoornbloem	<i>Poa pratensis</i> – Veldbeemdgras
<i>Cynosurus cristatus</i> – Kamgras	<i>Prunella vulgaris</i> – Brunel
<i>Daucus carota</i> – Wilde peen	<i>Ranunculus acris</i> – Scherpe boterbloem
<i>Euphrasia stricta</i> – Stijve ogentroost	<i>Rhinanthus serotinus</i> – Grote ratelaar
<i>Festuca pratensis</i> – Beemdlangbloem	<i>Rumex acetosa</i> – Veldzuring
<i>Festuca rubra</i> – Rood zwenkgras	<i>Salix repens</i> – Kruipwilg
<i>Filipendula ulmaria</i> – Moerasspirea	<i>Senecio aquaticus</i> – Waterkruiskruid
<i>Galium mollugo</i> ssp <i>mollugo</i> – Glad walstro	<i>Thalictrum flavum</i> – Poelruit
<i>Geranium pratense</i> – Beemdooievaarsbek	<i>Tragopogon pratensis</i> – Gele morgenster
<i>Holcus lanatus</i> – Echte witbol	<i>Trifolium dubium</i> – Kleine klaver
<i>Juncus subnodulosus</i> – Padderus	<i>Trifolium pratense</i> – Rode klaver
<i>Lathyrus pratensis</i> – Veldlathyrus	<i>Valeriana officinalis</i> – Echte valeriaan
<i>Lathyrus tuberosus</i> – Aardaker	<i>Veronica chamaedrys</i> – Gewone ereprijs
<i>Lysimachia vulgaris</i> – Gewone wederik	<i>Vicia cracca</i> – Vogelwikke
<i>Luzula multiflora</i> – Veelbloemige veldbies	<i>Vicia sativa</i> ssp <i>sativa</i> – Voederwikke

PLANTEN VAN DE DROGE GRASLANDEN

<i>Agrostis tenuis</i> – Gewoon struisgras	<i>Erophila verna</i> – Vroegeling
<i>Aira caryophylla</i> – Vroege haver	<i>Galium verum</i> ssp <i>verum</i> – Echt walstro
<i>Anthyllis vulneraria</i> – Wondklaver	<i>Hypericum perforatum</i> – Sint janskruid
<i>Arabisdopsis thaliana</i> – Zandraket	<i>Hypochaeris radicata</i> – Gewoon biggekruid
<i>Arenaria serpyllifolia</i> – Zandmuur	<i>Leontodon nudicaulis</i> - Thrincia
<i>Cardemine hirsuta</i> – Kleine veldkers	<i>Lotus corniculatus</i> – Gewone rolklaver
<i>Carex arenaria</i> – Zandzegge	<i>Luzula campestris</i> – Gewone veldbies
<i>Cerastium arvense</i> – Akkerhoornbloem	<i>Medicago sativa</i> ssp <i>falcata</i> - Sikkelklaver
<i>Cerastium semidecandrum</i> – Zandhoornbloem	<i>Myosotis ramosissima</i> – Ruw vergeet-mij-nietje
<i>Erigeron aceris</i> – Scherpe fijnstraal	<i>Phleum arneraria</i> – Zanddoddegras

Potentilla tabernaemontani – Voorjaarganzerik	Trifolium arvense – Hazepootje
Rumex acetosella – Schapezuring	Trifolium campestre – Liggende klaver
Saxifraga trydactylites – Kandelaartje	Valerianella locusta – Gewone veldsla
Sedum acre – Muurpeper	Veronica arvensis – Veldereprijs
Senecio jacobaea var jacobaea – Jacobs kruiskruid	Vicia latthyroides – Lathyruswikke
Senecio jacobaea var flosculosus – idem	Vicia sativa ssp angustifolia – Smalbladige wikke

PLANTEN VAN BOSRANDEN

Aegopodium podagraria – Zevenblad	Lamium album – Witte dovenetel
Agrimonia eupatoria – Agrimonie	Lamium maculatum – Gevlekte dovenetel
Alliaria petiolata – Look zonder look	Lathyrus sylvestris – Boslathyrus
Alnus incana – Grauwe els	Ligustrum vulgare – Wilde liguster
Anthriscus sylvestris – Fluitekruid	Melandrium rubrum – Dagkoekoeksbloem
Bromus sterilis – IJle dravik	Myosotis arvensis – Middelst vergeet-mij-nietje
Calamagrostis epigejos – Duinriet	Ornithogalum umbellatum – Vogelmelk
Chamaenerion angustifolium – Wilgeroosje	Parietaria officinalis – Grootglaskruid
Chelidonium majus – Stinkende Gouwe	Prunus spinosa – Sleedoorn
Claytonia perfoliata – Winterpostelein	Rhamnus catharticus – Wegedoorn
Cornus sanguinea – Rode kornoelje	Rosa canina – Hondсроos
Crataegus monogyna – Eénstijlige meidoorn	Rosa rubiginosa – Egelantier
Digitalis purpurea – Vingerhoedskruis	Rosa rugosa – Rimpelroos
Galeopsis tetrahit – Gewone hennepnetel	Rubus caesius - Dauwbraam
Galium aparina – Kleefkruid	Rubus sylvestris – Gewone braam
Glechoma hederacea – Hondsdraf	Sambucus nigra – Gewone vlier
Geum urbanum – Gewoon nagelkruid	Sambucus racemosa – Bergvlier
Heracleum sphondylium – Bereklaauw	Satureja vulgaris - Borstelkrans
Hippophae rhamnoides – Duindoorn	Spiraea salicifolia - Theeboompje
Humulus lupulus – Hop	Urtica dioica – Grote brandnetel

BOSPLANTEN

Acer pseudoplatanus – Gewone esdoorn	Betula pendula – Ruwe berk
Allium ursinum – Daslook	Betula pubescens – Zachte berk
Alnus glutinosa – Zwarte els	Campanula trachelium – Ruig klokje

<i>Cornus mas</i> – Gele kornoelje	<i>Quercus petraea</i> – Wintereik
<i>Corylus avellana</i> – Hazelaar	<i>Quercus robur</i> – Zomereik
<i>Dryopteris carthusiana</i> – Brede stekelvaren	<i>Ranunculus ficaria</i> – Speenkruid
<i>Fraxinus excelsior</i> – Gewone es	<i>Salix atrocinerea</i>
<i>Galanthus nivalis</i> – Sneeuwklokje	<i>Salix aurita</i> – Geoorde wilg
<i>Heracleum mantegazzianum</i> – Reuzenbereklaauw	<i>Salix capraea</i> - Waterwilg
<i>Hieracium laevigatum</i> – Stijf havikskruid	<i>Scrophularia nodosa</i> – Knopig helmkruid
<i>Polygonatum multiflorum</i> – Veelbloemige salomonszegel	
<i>Populus alba</i> – Witte abeel	<i>Sorbus aucuparia</i> – Wilde lijsterbes
<i>Prunus avium</i> – Zoete kers	<i>Stachys sylvatica</i> - Bosandoorn
<i>Prunus padus</i> – Vogelkers	<i>Viburnum opulus</i> – Gelderse roos

PLANTEN DIE NIET TOT DE NEDERLANDSE FLORA WORDEN GEREKEND

<i>Aesculus hippocastanum</i> – Witte kastanje	<i>Prunus institia</i> – Kroosjes
<i>Artemisia dracunculus</i> – Dragon	<i>Prunus serrulata</i> – Japanse sierkers
<i>Berberis gagnepainii</i>	<i>Rosa glauca</i> – Bergroos
<i>Colutea arborescens</i> – Blazenstruik	<i>Rosa multiflora</i> – Veelbloemige roos
<i>Juglans regia</i> – Okkernoot	<i>Pyracantha coccinea</i> – Vuurdoorn
<i>Lathyrus hirsutus</i> – Ruige lathyrus	<i>Salix daphnoides</i> – Berijpte wilg
<i>Lonicera nitida</i> – Kamperfoelie-achtige	<i>Salix elaeagnos</i> – Grijze wilg
<i>Philadelphus spec.</i> – Boerenjasmijn	<i>Solanum lycopersicum</i> – Tomaat
<i>Populus x canadensis</i> – Canadapopulier	<i>Symphoricarpos orbiculatis</i> – Sneeuwbes-achtige
<i>Populus candicans</i> – Balsempopulier	<i>Ulmus x hollandica</i> – Bastaardiep

Boslathyrus

4.2. LIJST VAN VOGELS 1984-1985. NICO JANSEN

De lijst van vogels van het Nieuwe Meer gebied is gebaseerd op twee jaar waarnemen, aangevuld met een aantal soorten uit de atlas “Randstad en broedvogels” (1981) en de KNNV wetenschappelijke mededeling nr. 74 “De vogelwereld van het Amsterdamse Bos” (1968). De lijst van broedvogels is geheel op grond van eigen waarnemingen tot stand gekomen.

BROEDVOGELS

<i>Podiceps cristatus</i> – Fuut	<i>Prunella modularis</i> – Heggemus
<i>Anas platyrhynchos</i> – Wilde eend	<i>Turdus merula</i> – Merel
<i>Anas clypeata</i> – Slobeend	<i>Turdus philomelos</i> – Zanglijster
<i>Aythya fuligula</i> – Kuifeend	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i> – Rietzanger
<i>Falco tinnunculus</i> – Torenvalk	<i>Acrocephalus palustris</i> – Bosrietzanger
<i>Perdix perdix</i> – Patrijs	<i>Acrocephalus scirpaceus</i> – Kleine karekiet
<i>Phasianus colchicus</i> – Fazant	<i>Hippolais icterina</i> – Spotvogel
<i>Gallinula chloropus</i> – Waterhoen	<i>Sylvia communis</i> – Grasmus
<i>Fulica atra</i> – Meerkoet	<i>Sylvia borin</i> – Tuinfluiter
<i>Vanellus vanellus</i> – Kievit	<i>Sylvia atricapilla</i> – Zwartkop
<i>Limosa limosa</i> – Grutto	<i>Phylloscopus collybita</i> – Tjiftjaf
<i>Tringa totanus</i> – Tureluur	<i>Phylloscopus trochilus</i> – Fitis
<i>Columba oenas</i> – Holenduif	<i>Aegithalos caudatus</i> – Staartmees
<i>Columba palumbus</i> – Houtduif	<i>Parus montanus</i> – Matkop
<i>Streptopelia decaocto</i> – Turkse tortel	<i>Parus caeruleus</i> – Pimpelmee r
<i>Cuculus canorus</i> – Koekoek	<i>Parus major</i> – Koolmees
<i>Asio otus</i> – Ransuil	<i>Certhia brachydactyla</i> – Boomkruiper
<i>Dendrocopos major</i> – Grote bonte specht	<i>Garrulus glandarius</i> – Vlaamse gaai
<i>Alauda arvensis</i> – Veldleeuwerik	<i>Pica pica</i> – Ekster
<i>Anthus trivialis</i> – Boompieper	<i>Corvus corone corone</i> – Zwarte kraai
<i>Anthus pratensis</i> – Graspieper	<i>Sturnus vulgaris</i> – Spreeuw
<i>Motacilla alba alba</i> – Witte kwikstaart	<i>Passer domesticus</i> – Huismus

Troglodytus troglodytus – Winterkoning

Fringilla coelebs – Vink

Carduelis chloris – Groenling

Passer montanus – Ringmus

Carduelis cannabina - Kneu

Emberiza schoeniclus – Rietgors

REGELMATIGE GASTEN

Mergus merganser – Grote zaagbek

Tachybaptus ruficollis – Dodaars

Phalacrocorax carbo sinensis – Aalscholver

Ardea cinerea – Blauwe reiger

Falco subbuteo – Boomvalk

Rallus aquaticus – Waterral

Actitis hypoleucos – Oeverloper

Maematopus ostralegus – Scholekster

Larus ridibundus – Kokmeeuw

Larus argentatus – Zilvermeeuw

Sterna hirundo – Visdief

Apus apus – Gierzwaluw

Alcedo atthis – IJsvogel

Hirundo rustica – Boerenzwaluw

Delichon urbica – Huiszwaluw

Erithacus rubecula – Roodborst

Corvus monedula – Kauw

Carduelis carduelis – Putter

ONREGELMATIGE GASTEN

Platalea leucorodia – Lepelaar

Cygnus olor – Knobbelzwaan

Cygnus cygnus – Kleine zwaan

Anas crece – Wintertaling

Anas strepera – Krakeend

Anas penlope – Smient

Anas acuta – Pijlstaart

Aythya marila – Toppereend

Aythya ferina – Tafeleend

Bucephala clangula – Brilduiker

Melanitta fusca – Grote Zeeëend

Circus aeroginosus – Bruine kiekendief

Accipiter nisus – Sperwer

Buteo buteo – Buizerd

Gallinago gallinago – Watersnip

Scolopax rusticola – Houtsnip

Numenius arquata – Wulp

Larus canus – Stormmeeuw

Larus fuscus – Kleine mantelmeeuw

Picus viridis – Groene specht

Luscinia megarhynchos – Nachtegaal

Oenanthe oenanthe – Tapuit

Turdus pilarus – Kramsvogel

Locustella naevi – Sprinkhaan rietzanger

Carduelis spinus - Sijs

Pyrrhula pyrrhula – Goudvink

4.3. DAGVLINDERS 1983-1985. HARRY VAN OORSCHOT

SATYRIDEA – ZANDOOGJES

Maniola jurtina – Bruin zandoogje

Lasiommata megera – Argusvlinder

Coenonympha pamphillus – Hooibeestje

LYCEANIDEA – BLAUWTJES

Lyceana phlaeas – Kleine vuurvlinder

Polyommatus icarus – Icarus blauwtje

Celastrina argiolus – Vuilboom blauwtje

HESPERIDEA – DIKKOPJES

Thymelicus linolea – Geel dikkopje

Thymelicus sylvestris – Bosdikkopje

PIERIDEA – WITJES

Pieris brassicae – Groot koolwitje

Antyhocharis cardamines – Oranjetip

Pieris napi – Klein koolwitje

Gonepteryx rhamni – Citroenvlinder

Pieris rapae – Knollenwitje

NYMPHALIDAE – SCHOENLAPPERS

Inachis io – Dagpauwoog

Aglais urticae urticae – Kleine vos

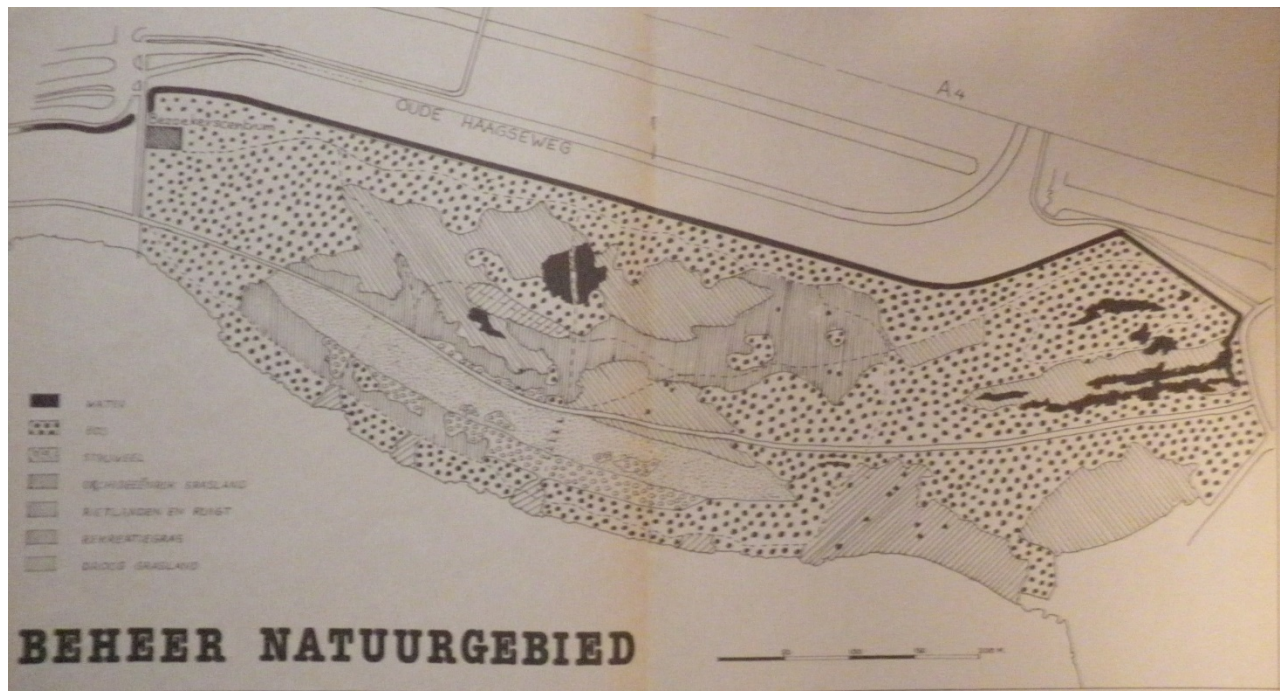
Vanessa atalanta – Atalanta vlinder

Araschnia levana – Landkaartje

Cynthia cardui – Distelvlinder

Kleine vuurvlinder

Kaart van het als natuurgebied te beheren terrein.

Ingevouwen kaart op A2 formaat waarbij het recreatie gedeelte benadrukt wordt.

Fragmenten uit: “Aan het Karnemelksche Gat” van H.C. Delsman jr. In: De Levende Natuur, 10de jaargang nr.12, maart 1906.

...’ik dacht bij mijzelf; Hoe jammer, dat maar zoo weinig Amsterdammers deze mooie streek kennen; ik moest er toch eens een stukje over schrijven in De Levende Natuur! Want mooi zijn de landen ten westen van den Amstelveenschen weg,...

En dan dat typische waterland, dat zich van hier tot de Nieuwe Meer uitstrekt! De vlakke weilanden, doorsneden met stille riet omzoomde slooten, in wier onbewogen oppervlakte zich de wijde blauwe hemel weerspiegelt, en vooral de nevelige horizon, waartegen zich hier en daar in vlakke tinten een molen of een boschje of wat boomen afteekenen, ze vormen landschappen van ongeëvenaarde teerheid en schoonen eenvoud.

De Koenemolen, waarvan we eerst in de verte door den morgennevel slechts de effen omtrek hadden gezien, werd duidelijk, naarmate we naderden, tot we er tenslotte vlak bij waren. Een troepje kemmaantjes vloog over het water op den oever toe en zette zich op ’t land neer, zoodat we heel duidelijk de halskragen konden onderscheiden. In de lucht is ’t kemmaantje makkelijk te herkennen door ’t gemis van een witte achterrand aan den vleugel, die een tureluur wel heeft. Men ziet ze geregeld in de landen langs de Nieuwe Meer, in de zomer in groote troepen, ijverig in ’t pas gemaaide gras naar voedsel zoeken.

Kijk, ’t zwarte sterntje is ook al terug, als van ouds zwerft ’t met onzekeren wiekslag over ’t water rond. Ook boerenzwaluwen scheren af en aan op hun slanke vleugels, blauwglanzend in ’t zonlicht. Wel eigenaardig, dat hier alle vier de zwaluw-soorten voorkomen: boerenzwaluw, huiszwaluw, torenzwaluw en oeverzwaluw.

Het was een prachtige dag in ’t laatst van september, dat ik besloot nog eens naar de Koenenmolen te wandelen. Wat scheen ’t lang geleden, dat ik voor ’t laatst dien kant uit was geweest, hoe ver leken de lentemaanden weg, toen we er zeker minstens twee maal per week heengingen. Er was dan ook heel wat sinds die dagen gebeurd, doch de groote vakantie, die tijd, waarin we zoveel meer beleven dan anders misschien in een heel jaar, was nu voorbij en we moesten weer onze troost zoeken in de omstreken van Amsterdam.

HET MOET, HET KAN, OP VOOR HET PLAN! HET KAN, HET MOET,
HET PLAN IS GOED!